

ZATWIERDZAM

KOMENDANT GŁÓWNY
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

nadbryg. Piotr Buk

KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

KRAJOWE CENTRUM KOORDYNACJI RATOWNICTWA
I OCHRONY LUDNOŚCI ORAZ BIURO SZKOLENIA

OGÓLNE WYTYCZNE
DO PLANOWANIA I ORGANIZOWANIA
RATOWNICTWA NA OBSZARACH WODNYCH
W KRAJOWYM SYSTEMIE
RATOWNICZO – GAŚNICZYM

DYREKTOR
BIURA SZKOLENIA

bryg. mgr inż. Marek CHMIEL

DYREKTOR
Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa
i Ochrony Ludności

st. bryg. inż. Andrzej Sztarbała

Warszawa, wrzesień 2005r.

Spis treści:

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE.....	3
II. ZAŁOŻENIA DO ORGANIZOWANIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH, SZKOLEŃ I ĆWICZEŃ NA AKWENACH PRZEZ JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ WŁĄCZONE DO KSRG.....	4
III. ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA KSRG NA AKWENACH.....	7
IV. MINIMALNE KRYTERIA OPERACYJNE WYMAGAJĄCE WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZANIA JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ DO KSRG W CELU REALIZOWANIA DZIAŁAŃ PODSTAWOWYCH LUB SPECJALISTYCZNYCH NA AKWENACH.....	10
V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	12
VI. WYBRANE PRZEPISY ZWIĄZANE Z RATOWNICTWEM NA AKWENACH.....	13
Załącznik nr 1	15

Opracowanie:
st. kpt. Jacek Majewski
bryg. Dariusz Marczyński

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE.

Ratownictwo jest elementem bezpieczeństwa obywateli i obejmuje działania podejmowane w stanach nagłego zagrożenia i realizowane jest w trybie pilnym tzw. natychmiastowym, w celu ratowania życia i zdrowia oraz środowiska i mienia.

Ratownictwo realizowane na wszelkich zbiornikach i obszarach wodnych, w tym objętych powodzią lub zalaniem, a także na obszarach zalodzonych, zwanych dalej „akwenami” polega na wykonywaniu czynności z zakresu ratownictwa medycznego, chemicznego, ekologicznego, technicznego lub gaszenia pożarów, przy uwzględnieniu rodzaju akwenu oraz posiadanego wyposażenia. Realizacja działań ratowniczych na akwenach może stanowić również wstęp do uruchomienia działań humanitarnych. Organizowanie i prowadzenie innych, niż ratownicze działań mających na celu wykonanie określonych zadań w ramach likwidacji miejscowych zagrożeń na akwenach, nie wymaga stosowania trybu pilnego (natychmiastowego) oraz nie należy do katalogu standardowych obowiązków podmiotów ratowniczych tworzących Krajowy System Ratowniczo - Gaśniczy, zwany dalej „KSRG”.

Właściwy rozwój ratownictwa na akwenach wymaga realizowania następujących przedsięwzięć z zakresu planowania i organizowania:

- 1) szkolenia kwalifikacyjnego - mającego na celu zdobycie określonych kwalifikacji i umiejętności ratowniczych,
- 2) szkolenia doskonalącego - mającego na celu sprawdzenie i utrwalenie umiejętności nabytych podczas szkoleń doskonalących (treningowych) i ćwiczeń praktycznych przyjętych procedur ratowniczych, ich modyfikację lub przygotowanie nowych, a także w celu utrzymania przez ratowników kondycji psychofizycznej niezbędnej do realizowania działań ratowniczych,
- 3) aktualizowania analiz zabezpieczenia operacyjnego i procedur ratowniczych, a także analizowania działań ratowniczych, szkoleń i ćwiczeń oraz wyników inspekcji gotowości operacyjnej.

Działania ratownicze na akwenach realizowane są w KSRG w zakresie:

- 1) **podstawowym** – obejmującym szereg czynności wykonywanych na powierzchni akwenu (lodu), przez podmioty ratownicze włączone do KSRG, a także przez inne podmioty według posiadanych możliwości organizacyjno – sprzętowych, w systemie całodobowym i całorocznym.
- 2) **specjalistycznym** – przez specjalistyczne grupy wodno – nurkowe, których wyposażenie i wyszkolenie ratowników pozwala realizować na akwenu w systemie całodobowym i całorocznym działania ratownicze w zakresie podstawowym (na powierzchni) i specjalistycznym (prace podwodne).

II. ZAŁOŻENIA DO ORGANIZOWANIA DZIAŁAŃ RATOWNICZYCH, SZKOLEŃ I ĆWICZEŃ NA AKWENACH PRZEZ JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ WŁĄCZONE DO KSRG.

1. Planowanie działań ratowniczych na akwenach opiera się na całodobowej i całorocznej zdolności jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa medycznego, technicznego, chemicznego, ekologicznego lub gaszenia pożarów, w oparciu o posiadane umiejętności i wiedzę strażaków oraz wyposażenie ratownicze, stanowiące podstawowy element gotowości operacyjnej podmiotów ratowniczych.
2. Działania ratownicze na akwenach realizowane są przez strażaków z jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG, co najmniej na poziomie działań w zakresie podstawowym, w szczególności w celu ratowania życia i zdrowia ludzkiego.
3. Strażacy wykonujący działania ratownicze na akwenach muszą posiadać odpowiednie przeszkolenie do wykonywania czynności ratowniczych oraz muszą być wyposażeni w odpowiednie środki techniczne i ochrony indywidualnej.
4. Przygotowanie strażaków do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa na akwenach odbywa się w oparciu o szkolenia prowadzone przez wyznaczone szkoły i ośrodki szkolenia PSP i jest realizowane na podstawie programów szkolenia uwzględniających pragmatykę służby i zatwierdzonych do użytku służbowego przez Komendanta Głównego PSP. Szkolenia realizowane są w oparciu o zasady organizacji szkoleń, określone w odrębnej „instrukcji”.
5. Główne założenia taktyczne podczas prowadzenia działań ratowniczych na akwenach dotyczą realizacji:
 - 1) rozpoznania i identyfikacji zagrożenia, w szczególności jeśli rozwój zdarzenia nastąpił przed przybyciem zespołów ratowniczych (zastępów) lub specjalistycznej grupy ratowniczej,
 - 2) oznakowania miejsca prowadzenia działań ratowniczych, w tym wyznaczenia ewentualnej strefy zagrożenia lub wstrzymania ruchu w komunikacji wodnej,
 - 3) powiadomienia stosownych organów administracji wodnej, jeśli zachodzi taka potrzeba,
 - 4) czynności mających wpływ na szybkość:
 - a) dotarcia do poszkodowanych lub zagrożonych (w tym tonących) ludzi wraz z udzieleniem im pierwszej pomocy medycznej lub ewakuacji z akwenu,
 - b) ewakuacji poza akwen lub utrzymania na powierzchni akwenu zagrożonego środka transportu lub obiektu,
 - c) przygotowania dróg ewakuacji poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz ratowników,
 - d) zwiększenia lub ograniczenia strefy zagrożenia oraz załączenia (wyłączenia) instalacji lub urządzeń mających wpływ na ostrzeganie poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz na bezpieczeństwo ratowników.

6. Wykonywanie działań na akwenach, w zakresie podstawowym, o którym mowa w załączniku nr 1, należy do standardowych czynności ratowniczych JRG PSP (mającej w swym obszarze chronionym akweny), natomiast dla innych jednostek ochrony przeciwpożarowej stanowi ponadstandardowy zakres czynności ratowniczych, uzgodniony w trybie porozumienia w sprawie włączania sił i środków do KSRG.
7. Zastosowana przez kierującego działaniem ratowniczym podczas działań ratowniczych na akwenach taktyka wynika z konieczności ratowania w pierwszej kolejności życia i zdrowia, a następnie mienia i środowiska wodnego; przyjęte szczegółowe rozwiązania taktyczne zależą od wyposażenia i wyszkolenia strażaków oraz od warunków hydrometeorologicznych i terenowych występujących w miejscu wykonywania zadań, jak również przyjętych zasad i procedur ratowniczych na akwenach.
8. Kierowanie działaniem ratowniczym i innymi niż ratownicze działaniami mającymi na celu wykonanie określonych zadań w ramach likwidacji miejscowych zagrożeń albo realizacji szkoleń lub ćwiczeń na akwenach, w zakresie działań podstawowych należy powierzać strażakom, którzy posiadają odpowiednie przeszkolenie lub niezbędne kwalifikacje oraz doświadczenie w zakresie prowadzenia tego typu działań.
9. Kierowanie działaniem ratowniczym i innymi niż ratownicze działaniami z zakresu specjalistycznego (prace podwodne) należy powierzać strażakom posiadającym kwalifikacje, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego ds. wewnętrznych (Dz. U. Nr 138, poz. 1468).
10. Kierujący działaniem ratowniczym albo organizator ćwiczeń lub szkoleń na akwenach (łodzie) zobowiązany jest w szczególności do:
 - 1) oznakowania miejsca (obszaru) prowadzenia działań ratowniczych, ćwiczeń lub szkolenia oraz powiadomienia właściciela drogi wodnej, stosownie do obowiązujących przepisów o żegludze śródlądowej lub morskiej;
 - 2) wyposażenia wszystkich osób biorących udział w działaniach ratowniczych, ćwiczeniach lub szkoleniu przebywających na powierzchni wody i w bezpośredniej bliskości jej brzegów, a także przebywających na budowlach hydrotechnicznych i jednostkach pływających oraz na akwenach zalodzonych, w środki ochrony indywidualnej, a w szczególności w:
 - a) kombinezon ratunkowy lub kamizelkę asekuracyjną lub inne środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed utonięciem,
 - b) środki sygnalizacji wizualnej i dźwiękowej,
 - c) nóż ratowniczy lub inny przyrząd do cięcia;
 - 3) Zapewnienie zabezpieczenia medycznego co najmniej w:

- a) zestaw ratownictwa medycznego R-1 i nosze pływające dla zastępów ratowniczych realizujących zadania w zakresie podstawowym,
 - b) zestaw ratownictwa medycznego R-2 oraz w zapas tlenu w ilości co najmniej 1500 litrów i nosze pływające dla specjalistycznych grup wodno-nurkowych.
- 4) wykonywania działań ratowniczych, działań innych niż ratownicze oraz szkoleń i ćwiczeń zgodnie z warunkami bezpieczeństwa określonymi w odpowiednich przepisach BHP.
11. W czasie ćwiczeń i szkoleń na akwenach (lodzie) zabrania się jego uczestnikom:
- 1) wykonywania zadań i czynności samowolnie i bez wymaganych zabezpieczeń;
 - 2) przebywania na powierzchni akwenów (lodu) oraz bezpośredniej bliskości brzegów, a także na budowach hydrotechnicznych i jednostkach pływających, bez środków ochrony indywidualnej, odpowiednich do realizowanych zadań i czynności.
12. W czasie działań ratowniczych, szkoleń i ćwiczeń należy stosować sposoby zabezpieczenia i asekuracji, sprzęt i środki ratownicze oraz łączności i oświetlenia, adekwatnie do zagrożeń wynikających ze specyfiki miejsca i występujących warunków oraz rodzaju zdarzenia.
13. Zabrania się organizowania i prowadzenia ćwiczeń oraz szkolenia na wodach śródlądowych i morskich objętych powodzią lub sztormem.

III. ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA KSRG NA AKWENACH.

1. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa na akwenach poprzedzone jest oceną wniosków wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego akwenów na podległym obszarze, w tym sieci podmiotów ratowniczych zdolnych do realizacji działań ratowniczych.
2. Komendant Powiatowy / Miejski PSP uwzględni w planie rozwoju ratownictwa, służącym do poprawy bezpieczeństwa na szczeblu lokalnym wnioski, o których mowa w ust. 1, jak również wnioski dotyczące współpracy między podmiotami ratowniczymi włączonymi do KSRG, a także z podmiotami przewidzianymi w powiatowym planie ratowniczym do udziału lub wspomaganie działań ratowniczych.
3. Plan rozwoju ratownictwa, w części dotyczącej bezpieczeństwa na akwenach, winien być spójny z planem utrzymania lub podnoszenia gotowości operacyjnej sił i środków ratowniczych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG, w szczególności w zakresie szkolenia i doskonalenia strażaków oraz wyposażenia w sprzęt ratowniczy niezbędny do wykonywania zadań w zakresie podstawowym.
4. Komendant Powiatowy / Miejski PSP przystępując do aktualizacji powiatowego planu ratowniczego analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do KSRG, a także koordynuje aktualizację procedur ratowniczych oraz wykaz sił i środków ratowniczych niezbędnych podczas alarmowania, dysponowania i prowadzenia działań ratowniczych na akwenach.
5. W powiatach, w których stacjonują siły i środki ratownicze Szkół PSP, Komendanci Szkół PSP przedkładają Komendantom Powiatowym / Miejskim PSP, na potrzeby aktualizacji analizy zabezpieczenia operacyjnego akwenów, dane o gotowości operacyjnej podległych sił i środków ratowniczych.
6. Planowanie przedsięwzięć na akwenach w zakresie specjalistycznym poprzedzone jest oceną wniosków z analizy zagrożeń i ryzyka oraz analizy zabezpieczenia operacyjnego akwenów województwa, w tym analizą sieci podmiotów ratowniczych posiadających specjalistyczne grupy wodno – nurkowe w KSRG lub aspirujących do włączenia do KSRG.
7. Komendant Wojewódzki PSP, uwzględni w planie rozwoju ratownictwa, służącym do poprawy bezpieczeństwa na szczeblu wojewódzkim wnioski, o których mowa w ust. 6, jak również wnioski wynikające ze współpracy PSP z podmiotami ratowniczymi włączonymi do KSRG, a także z podmiotami przewidzianymi w wojewódzkim planie ratowniczym do udziału lub wspomaganie działań ratowniczych na akwenach.
8. Plan rozwoju ratownictwa, w części dotyczącej bezpieczeństwa na akwenach, winien być spójny z planem utrzymania lub podniesienia gotowości operacyjnej specjalistycznych grup

wodno – nurkowych, w szczególności w zakresie szkolenia i doskonalenia oraz wyposażenia w sprzęt ratowniczy niezbędny do wykonywania prac podwodnych, jak również w plan doposażenia Krajowych Baz Sprzętu Specjalistycznego i Środków Gaśniczych.

9. Plan budowy SGWN winien zawierać w szczególności:

- 1) deklarację gotowości strażaków – ratowników do funkcjonowania w specjalistycznej grupie wodno – nurkowej i realizowania zadań na potrzeby KSRG, o których mowa w załączniku nr 1,
- 2) miejsce stacjonowania i strukturę organizacyjną danej specjalistycznej grupy wodno – nurkowej pozwalającej na jej dysponowanie w trybie pilnym (natychmiastowym) i realizację działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym,
- 3) harmonogram szkoleń w oparciu o kwalifikacje, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego ds. wewnętrznych (Dz. U. Nr 138, poz. 1468) - w uzgodnieniu z Biurem Szkolenia KG PSP,
- 4) harmonogram zakupów sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej specjalistycznej grupy wodno – nurkowej oraz ewentualnego doposażenia KBSS i ŚG wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
- 5) przygotowanie procedur ratowniczych, w szczególności w procesie alarmowania, dysponowania i prowadzenia działań ratowniczych, w tym podczas wypadków nurkowych,
- 6) przygotowanie rocznego planu doskonalenia specjalistycznej grupy wodno – nurkowej stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej, w strukturze w której ta grupa funkcjonuje,
- 7) przygotowanie stosownej dokumentacji dotyczącej włączenia SGWN do KSRG – w przypadku, gdy SGWN należy do jednostki ochrony przeciwpożarowej spoza PSP.

10. W końcowym procesie tworzenia (budowania) specjalistycznej grupy wodno - nurkowej Komendant Wojewódzki PSP wyznacza dla niej obszar chroniony o zasięgu uwzględniającym czas przybycia nie krótszy niż 90 minut od miejsca stacjonowania oraz:

- 1) poleca aktualizację stosownych procedur w powiatowych planach ratowniczych,
- 2) informuje sąsiednie KW PSP oraz inne podmioty ratownicze w celu aktualizacji planów ratowniczych, jeśli obszar chroniony SGWN wykracza poza teren województwa,
- 3) poleca aktualizując dokumentacji dotyczącej organizacji wojewódzkiego odwołu operacyjnego,
- 4) poleca aktualizując wojewódzkiego planu ratowniczego,
- 5) wyznacza termin wprowadzenia SGWN do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym.

11. Strażacy - ratownicy do chwili włączenia specjalistycznej grupy wodno – nurkowej do podziału bojowego PSP lub włączenia do KSRG, realizują działania ratownicze na akwenach w zakresie podstawowym.
12. Komendant Wojewódzki PSP wyznacza strażaka PSP do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa na akwenach w zakresie podstawowym i specjalistycznym oraz w zakresie nadzoru nad realizacją tych zadań wraz z określeniem zasad prowadzenia inspekcji gotowości operacyjnej.
13. Komendant Wojewódzki PSP lub Komendant Szkoły PSP mogą wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGWN PSP do działań poza granicami kraju.
14. Komendanci Powiatowi / Miejscy oraz Komendanci Wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej z powiatów i województw nadmorskich oraz organizatorzy szkolenia lub ćwiczeń sił i środków ratowniczych KSRG na akwenach morskich uwzględniają w procesie planowania przepisy w szczególności dotyczące Prawa Morskiego oraz wnioski wynikające z porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym PSP, Pomorskim, Warmińsko – Mazurskim i Zachodniopomorskim Komendantem Wojewódzkim PSP, a Dyrektorem Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa z dnia 17 grudnia 2003 r.
15. Komendanci Powiatowi / Miejscy oraz Komendanci Wojewódzcy Państwowej Straży Pożarnej z powiatów i województw na terenie których przebiegają śródlądowe szlaki żeglugowe oraz organizatorzy szkolenia lub ćwiczeń dla sił i środków ratowniczych KSRG na akwenach śródlądowych uwzględniają w procesie planowania przepisy w szczególności dotyczące żeglugi śródlądowej oraz Prawa Wodnego i Prawa Ochrony Środowiska.

IV. MINIMALNE KRYTERIA OPERACYJNE WYMAGAJĄCE WYPEŁNIENIA W PROCESIE WŁĄCZANIA JEDNOSTKI OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ DO KSRG W CELU REALIZOWANIA DZIAŁAŃ PODSTAWOWYCH LUB SPECJALISTYCZNYCH NA AKWENACH.

1. W celu ratowania życia i zdrowia oraz środowiska i mienia na akwenach przez jednostki ochrony przeciwpożarowej aspirujące do włączenia do KSRG należy, przy uwzględnieniu rodzaju akwenów w obszarze chronionym, spełnić następujące kryteria operacyjne, a w szczególności zapewnić:

1.1 w zakresie podstawowym:

- 1) co najmniej jeden samochód ratowniczy pozwalający na transportowanie łodzi wraz z silnikiem i niezbędnym wyposażeniem ratowniczym,
- 2) stosowną liczbę wyszkolonych strażaków, tak aby można było w systemie całodobowym i całorocznym zadysponować, co najmniej jedną rotę strażaków na akwen w sytuacji nagłego zagrożenia,
- 3) nosze pływające i deskę lodową wraz z osprzętem technicznym, a także łódź ratowniczą z napędem mechanicznym oraz zestaw ratowniczy R-1 z noszami pływającymi,
- 4) kwalifikacje do prowadzenia łodzi ratowniczej w myśl przepisów o żegludze śródlądowej lub morskiej,
- 5) tubę głośno mówiącą, sprzęt oświetleniowy oraz sprzęt do prowadzenia korespondencji radiowej,
- 6) sprzęt ochrony indywidualnej, tj.:
 - a) kombinezon ratunkowy lub kamizelka asekuracyjna,
 - b) środki sygnalizacji wizualnej i dźwiękowej,
 - c) nóż ratowniczy lub inny przyrząd do cięcia.

1.2 w zakresie specjalistycznym:

- 1) sprzęt, o którym mowa w ust. 1,
 - 2) sprzęt do wykonywania prac podwodnych,
 - 3) zestaw ratownictwa medycznego R-2 oraz zapas tlenu w ilości co najmniej 1500 litrów,
 - 4) co najmniej trzech wyszkolonych strażaków-nurków, tak aby można było w systemie całodobowym i całorocznym prowadzić działania ratownicze pod wodą (lodem) na głębokości co najmniej do 12 m według kwalifikacji, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego ds. wewnętrznych (Dz. U. Nr 138, poz. 1468),
2. W procesie włączenia jednostki ochrony przeciwpożarowej do KSRG, porozumienie, o których mowa w rozporządzeniu MSW i A z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu,

szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 121, poz. 798), winno zawierać informacje dotyczące również:

- 1) częstotliwości organizowanych ćwiczeń i rodzaju prowadzonego doskonalenia oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych,
- 2) czasu dysponowania do działań ratowniczych,
- 3) procedur udziału sił i środków jednostki w wojewódzkim lub centralnym odwodzie operacyjnym,
- 4) udziału kierownictwa jednostki w aktualizowaniu analizy zabezpieczenia operacyjnego akwenów oraz planów ratowniczych, a także analizowaniu działań ratowniczych i ćwiczeń oraz wniosków z inspekcji gotowości operacyjnej (bojowej),
- 5) procedur wyłączenia jednostki z KSRG, stanowiących element rozwiązania umowy.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.

1. Ogólne zasady alarmowania, dysponowania oraz organizowania działań ratowniczych na akwenach wynikają z przepisów dotyczących Państwowej Straży Pożarnej, ochrony przeciwpożarowej, w szczególności organizacji krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego oraz prac podwodnych.
2. Szczegółowe zasady organizowania i prowadzenia działań na akwenach wynikają z planów ratowniczych.
3. Szczegółowy podział zadań wśród strażaków podczas działań ratowniczych na akwenach określa kierujący działaniem ratowniczym, który do realizacji zadań podstawowych i specjalistycznych wyznacza dowódców na wyznaczone odcinki interwencyjne.
4. Przy udziale SGWN – dowodzący grupą kieruje całością działań podwodnych (podlodowych) w myśl kwalifikacji, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego ds. wewnętrznych (Dz. U. Nr 138, poz. 1468).
5. W razie wystąpienia jakiegokolwiek wypadku nurkowego strażaka należy, po zastosowaniu podstawowych procedur ratowniczych, w celu zorganizowania pomocy lekarskiej i transportu, skontaktować się z wyznaczonym uprzednio przez właściwego terytorialnie Koordynatora Ratownictwa Medycznego szpitalnym oddziałem ratunkowym lub innym najbliższym szpitalem.
6. Wszelkie wątpliwości co do konieczności podjęcia działań specjalistycznych z zakresu ratownictwa medycznego w odniesieniu do wypadków nurkowych należy konsultować bezpośrednio z Akademickim Centrum Medycyny Morskiej i Tropikalnej Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Akademii Medycznej w Gdańsku Kliniką Medycyny Hiperbarycznej i Ratownictwa Morskiego w Gdyni; **Gdynia, ul. Powstania Styczniowego 9B, telefon alarmowy (całodobowy) (0-58) 622 51 63.**

VI. WYBRANE PRZEPISY ZWIĄZANE Z RATOWNICTWEM NA AKWENACH.

1. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej i ustawa o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 147, poz. 1230 z 2002 r. z późn. zm. i Dz. U. Nr 147, poz. 1229 z 2002 r. z późn. zm.).
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 września 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej /Dz. U. Nr 93, poz. 1035/ .
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego /Dz. U. Nr 111, poz. 1311/ .
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 listopada 1997 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków oraz zakresu ich obowiązywania w stosunku do innych osób biorących udział w akcjach ratowniczych, ćwiczeniach lub szkoleniu /Dz. U. Nr 145, poz. 979/ .
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 lipca 1992 r. w sprawie zakresu i trybu korzystania z praw przez kierującego działaniem ratowniczym. /Dz. U. Nr 54, poz. 259/.
6. Wytyczne do organizacji ratownictwa medycznego w KSRG. Warszawa, KG PSP, 5 lipca 2004r.
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie wykonywania prac podwodnych w jednostkach podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. Nr 138, poz. 1468).
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie kwalifikacji osób uprawnionych do wykonywania prac podwodnych, które uzyskały uprawnienia w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych. (Dz. U. Nr 138, poz.1469).
9. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2003 r. w sprawie przyznawania świadczeń odszkodowawczych strażakom jednostek ochrony przeciwpożarowej i członkom ochotniczej straży pożarnej z tytułu uszczerbku na zdrowiu albo szkody w mieniu, a w przypadku ich śmierci przyznawania odszkodowania członkom ich rodzin (Dz. U. Nr 1, poz. 6 z 2004r.).
10. Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. Nr 5, poz. 43 z 2001 r. z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z 2003r z późn. zm.).

12. Rozporządzenie MSWiA z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. Nr 121, poz. 798).
13. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 stycznia 1993 r. w sprawie szczególnych zasad przeprowadzania okresowych bezpłatnych badań lekarskich członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. (Dz. U. Nr 10, poz. 48).
14. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 1997 r. w sprawie długotrwałych akcji ratowniczych, szczegółowych norm, zasad i warunków otrzymywania wyżywienia w czasie tych akcji oraz ćwiczeń lub szkolenia przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej lub inne osoby biorące w nich udział, a także przypadków, w których wypłaca się równoważnik pieniężny w zamian za przysługujące wyżywienie, sposobu ustalania jego wysokości oraz szczegółowych zasad wypłacania. (Dz. U. Nr 160, poz. 1098).
15. Ustawa z dnia 18 września 2001 r. Kodeks morski (Dz. U. Nr 138, poz. 1545 z późn. zm.).
16. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. Nr 109, poz. 1156 z późn. zm.).
17. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

Dziedziny ratownictwa	Działania podstawowe – na powierzchni akwenu (łodu)	Działania specjalistyczne – pod wodą (łodem)	Uwagi
Ratownictwo medyczne	Wg zakresu pierwszej pomocy medycznej.	Ewakuacja osób zagrożonych i zapewnienie im dostępu do mieszczyny oddechowej.	Współdziałanie z podmiotami realizującymi pierwszą pomoc medyczną oraz pomoc lekarską. Współdziałanie z Ośrodkiem Hiperbarii.
Ratownictwo techniczne	<p>1/ Stosowanie bezprzędowych i przyrządowych technik poszukiwawczych.</p> <p>2/ Wykonanie przejść i dojść do poszkodowanych i tonących wraz z usuwaniem przeszkód.</p> <p>3/ Ewakuacja poszkodowanych lub zagrożonych ludzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z lodu i kry lodowej, - z powierzchni wody, - obiektów ograniczonych (zalaných) wodą, - z hydrotechnicznych obiektów budowlanych, - z łodzi, statku, promu i innych pojazdów, <p>4/ Ewakuacja zwierząt.</p> <p>5/ Ewakuacja środków transportu i obiektów mogących stwarzać zagrożenie ekologiczne dla środowiska wodnego oraz zagrożenia w transporcie wodnym.</p> <p>6/ Oświetlenie terenu prowadzenia działań ratowniczych.</p> <p>7/ Obwałowywanie i uszczelnianie wałów powodziowych.</p> <p>8/ Zabezpieczenie logistyczne działań ratowniczych.</p>	<p>1/ Stosowanie bezprzędowych i przyrządowych technik poszukiwawczych.</p> <p>2/ Wykonanie przejść i dojść do poszkodowanych i tonących wraz z usuwaniem przeszkód.</p> <p>3/ Ewakuacja poszkodowanych lub zagrożonych ludzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spod lodu, - z toni wodnej, - z dna, - z łodzi, statków, promów, - z pojazdów komunikacji drogowej i kolejowej lub innych pojazdów, - ze śmigłowców i samolotów. <p>4/ Oświetlenie miejsca prowadzenia działań ratowniczych.</p> <p>5/ Obwałowywanie i uszczelnianie wałów powodziowych.</p> <p>6/ Uszczelnianie instalacji, urządzeń i obiektów hydrotechnicznych w celu ograniczenia skutków nagłych zagrożeń dla życia i zdrowia oraz środowiska i mienia.</p> <p>7/ Zabezpieczenie logistyczne działań ratowniczych.</p>	<p>Współdziałanie z SGWys.* i podmiotami stosującymi techniki alpinistyczne w celu ewakuacji ludzi.</p> <p>Dla nurtu wolno i szybko płynącego, dla przestrzeni zamkniętych i ograniczonych (w tym obszarów zalodzonych), a także specyfiki wód śródlądowych i morskich należy przewidzieć zmianę taktyki ratowniczej i warunków bezpieczeństwa ratowników wynikających z dodatkowego zakresu szkolenia i ćwiczeń ratowniczych a także wyposażenia w sprzęt ratowniczy.</p>

Dziedziny ratownictwa	Działania podstawowe – na powierzchni akwenu (lodu)	Działania specjalistyczne – pod wodą (lodem)	Uwagi
Gaszenie pożarów	1/ Łodzi, statków, promów i innych jednostek pływających. 2/ Nawodnych obiektów i urządzeń, do których dostęp ze strony lądu jest niemożliwy. 3/ Instalacji i urządzeń transportujących media niebezpieczne.	Nie dotyczy podwodnych działań ratowniczych.	Współdziałanie z jednostkami ochrony przeciwpożarowej i podmiotami zajmującymi się zabezpieczeniem działań ratowniczych.
Ratownictwo chemiczne i ekologiczne	1/ Stawianie zapór. 2/ Likwidacja lub ograniczanie zagrożenia od substancji niebezpiecznych	1/ Rozpoznanie zagrożenia w tym identyfikacja substancji niebezpiecznej. 2/ Uszczelnianie miejsc wycieku substancji niebezpiecznej oraz stosowanie innych technik ograniczających jej wypływ. 3/ Prognozowanie rozwoju zagrożenia dla życia i zdrowia oraz środowiska wodnego. 4/ Ewakuacja środków transportu i obiektów stwarzających zagrożenie ekologiczne dla środowiska wodnego.	Współdziałanie z SGRChem. oraz ekspertami do spraw substancji niebezpiecznych (zdarzenie wymaga podjęcia dodatkowych przedsięwzięć w zakresie zabezpieczenia ratowników oraz dekontaminacji).

**w zakresie stosowania technik alpinistycznych dotyczących ewakuacji poszkodowanych oraz zachowania bezpieczeństwa ratowników.*

Działania o charakterze humanitarnym:

1. dostarczanie osobom poszkodowanym środków pomocnych w przetrwaniu podczas zatopień i powodzi,
2. współdziałanie przy likwidacji zatorów na ciekach wodnych,
3. awaryjne zasilanie w energię elektryczną,
4. zabezpieczenie możliwości dekontaminacji i kąpieli osób poszkodowanych,
5. udzielenie pomocy technicznej przy awariach wodnych środków transportu,
6. pomoc przy pobieraniu próbek wody i gruntu (dna),
7. pomoc w usuwaniu awarii podwodnej części obiektów hydrotechnicznych i instalacji,
8. wspomaganie służb porządkowych i ochrony granic w zakresie zabezpieczenia terenu,
9. wspomaganie Policji i Straży Granicznej w wykonywaniu czynności procesowych, w szczególności poszukiwanie i wydobywanie zwłok oraz przedmiotów pochodzących z przestępstwa.